

Chronologisch overzicht van activiteiten Centrum Kinderfilosofie Nederland (voorheen Centrum voor Kinderfilosofie) periode 2006 - 1989

2006 Stichting Kinderfilosofie Nederland

De samenwerking met de Hogeschool INHOLLAND concentreert zich meer en meer op de activiteiten in en rond de PABO's van INHOLLAND. Het Centrum wil echter zoveel mogelijk activiteiten ondernemen en stimuleren, en deze waar nodig coördineren. Daarnaast wil het Centrum ook een discussieplatform zijn. Om de landelijke activiteiten te kunnen blijven ontplooiën, en een steviger en duurzame positie voor het Centrum te creëren is op 1 januari 2006 de Stichting Kinderfilosofie Nederland opgericht.

Behalve de coördinatoren van het Centrum, Marja van Rossum en Rob Bartels, hebben zitting in het bestuur: Ed Weijers, die al vanaf het begin van de jaren '90 betrokken is bij het Centrum; Marieke Schuurman, die vanuit haar orthopedagogische praktijk het filosoferen met kinderen stimuleert en Anton van Deursen, pabo-docent in Nijmegen en ook al meer dan een decennium actief in onze beweging.

Vanaf 2006 Opnieuw samenwerking met APS

Via het Humanistisch Vormings Onderwijs worden de banden met het APS opnieuw aangehaald. De eerste stap is een praktijkgericht jaarlijks terugkerend cursusaanbod: "ScherpZinnig".

datum: 15 september 2007

© Centrum
Kinderfilosofie
Nederland

De tekst uit dit bestand mag
alleen gebruikt worden met
bronvermelding:

2005 -2006 Samenwerking met INHOLLAND :

Projecten De Kleine Grote Denker en Denken in de School

De Kleine Grote Denker

Het project De kleine Grote Denker wordt tegelijk op minimaal 25 basisscholen in of rond de maand van de filosofie (april 2005) gehouden. Het project is een initiatief van Anne-Marie Brinkman en Natasja van Schaik, beiden werkzaam in het (interim-)management, advies en ontwikkeling van innovatieve projecten, met name voor overheden en NGO's. De inhoudelijke partners zijn het Centrum voor Kinderfilosofie en het Centrum voor de ontwikkeling van het Creatief Denken (COCD) in Antwerpen. De themapartners en financiële partners zijn o.a. NUON, Unicef, de Nederlandse Commissie voor Duurzame Ontwikkeling (NCDO), en het VSB-fonds. Met andere partners wordt nog contact gezocht.

Het doel van het project

Het belang van scholing in filosofische en creatieve denkvaardigheden op basisscholen en pabo's voor het voetlicht plaatsen.

Kinderen bewust bekwaam maken in hun vermogen tot anders denken en de waarde daarvan voor maatschappelijke vraagstukken.

Aandacht genereren voor kinderrijke, alternatieve en bruikbare oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken.

Denken in de school

In zo'n 40 basisscholen wordt in de maanden maart en april 2006 het project 'Denken in de School' uitgevoerd. In deze periode gaan de studenten met de groepen 6/7/8 in hun stagescholen aan de slag met een programma dat maatschappelijke vraagstukken aan de hand van filosofische en creatieve methoden aanpakt. Aan het project doen drie organisaties mee: het Rode Kruis met het thema 'maak contact', de FNV/Aob met het thema kinderarbeid en de Stichting Veldwerk met een milieuvraagstuk.

Aan het eind van het project zijn de denkinspanningen van de kinderen omgezet in tastbare resultaten. In een slotmanifestatie in april, de maand van de filosofie, worden alle resultaten gepresenteerd. De drie organisaties doen mee om goede ideeën van de kinderen in de praktijk waar te maken.

Vanaf september 2005: Menon

In september 2005 honoreerde het Europees Platform de aanvraag voor het driejarig Comenius-project MENON. Eind November kwamen experts van elf Europese universiteiten en hogescholen in Malta bijeen voor de aftrap van dit project. Zij bundelen hun krachten om samen een onderwijsprogramma te ontwikkelen waarin de dialoog centraal staat. Hogeschool INHOLLAND Alkmaar participeert hierin via het Centrum voor Kinderfilosofie.

Overige deelnemende landen zijn Malta, Engeland, Portugal, Letland, Spanje, Turkije, Finland, Oostenrijk, Hongarije en Noorwegen. Zij werken de komende jaren aan een compleet programma waarin de dialoog in filosofische onderzoeksgesprekken centraal staat.

MENON richt zich op zowel leraren als op initiële opleidingen. Er wordt een module ontwikkeld met een handboek voor (pabo)docenten inclusief een interactieve DVD. Deze DVD bevat video-opnamen met 'best practice' voorbeelden uit alle deelnemende landen, voorzien van inhoudelijke reacties en voorzien van cursusopdrachten. In een reader wordt een overzicht geschetst van de theoretische en historische achtergrond van dialogen en de impact hiervan op mens, maatschappij en onderwijs. Een internetplatform, een aanbod aan follow-up workshops per land en internationale workshops door specialisten staan borg voor een continuering van het programma op termijn.

2005 Haags Kinderrechten Festival.

Het jaarthema van het Haags Kinderrechten Festival 2005 was identiteit. Ruim 850 kinderen op 12 Haagse basisscholen hebben binnen het programma vol enthousiasme gefilosofeerd over de vraag wie zij zijn, en hoe je kunt weten wie je bent.

Het festival werd bekroond met een gedichtenwedstrijd. De winnaars mochten hun gedicht op 20 november - dag van de rechten van het kind - voordragen op het podium in het Paard van Troje. De winnende gedichten zijn in een Loesje-achtige vorm op doorzichtige stickers uitgegeven. Een set stickers is aangeboden aan de gemeente om als spreukentegel een plaatsje te krijgen in het stadhuis.

2003 Delphi-onderzoek

In december 2003 startte het Centrum voor Kinderfilosofie onder leiding van Rob Bartels een Delphi-onderzoek. De centrale vraag was: wat kunnen we doen om de verspreiding van kinderfilosofie de komende jaren aanmerkelijk te vergroten?

Ruim veertig deskundigen hebben deelgenomen: filosofen, PABO-docenten, schoolbegeleiders, basisschoollerares, mensen die werkzaam zijn in de cultuureducatie, jeugdhulpverlening en identiteitsbegeleiding. In het Delphi onderzoek zijn ruim twintig handelingsopties onderzocht. Dit heeft geresulteerd in een elftal concrete aanbevelingen aan het Centrum voor Kinderfilosofie. Het Delphi onderzoek heeft een enorme betrokkenheid bij de deelnemers gegenereerd. Maak hiervan gebruik door voortgaande discussie levend te houden en inzet te mobiliseren.

1. De primaire taak van het Centrum voor Kinderfilosofie blijft het propageren en verspreiden van kinderfilosofie in het (basis-)onderwijs. De successen op andere terreinen kunnen gezien worden als bijdrage hieraan.
2. De ontwikkeling van nieuw lesmateriaal heeft een hoge prioriteit.
3. De resultaten van het onderzoek m.b.t. de implementatie op basisscholen moet systematisch ontwikkeld worden.
4. Het Centrum voor Kinderfilosofie tracht een permanent uitwisselingsplatform voor PABO-docenten te creëren.
5. Het Centrum voor Kinderfilosofie ondersteunt en werkt mee aan het voorstel te komen tot een Berrie Heesen prijs voor PABO-studenten.
6. Het Centrum voor Kinderfilosofie neemt geen initiatieven in het voortgezet onderwijs, maar ondersteunt wel initiatieven van anderen.
7. Het Centrum voor Kinderfilosofie onderhoudt hartelijke betrekkingen met instellingen voor kunst- en cultuureducatie en zoekt daarmee ook samenwerking.
8. Het Centrum voor Kinderfilosofie onderhoudt hartelijke betrekkingen met instellingen op het terrein van levensbeschouwing en identiteit. Mogelijkheden om samen te werken, worden aangegrepen.
9. Het Centrum voor Kinderfilosofie onderzoekt hoe het met de specifieke kennis en ervaring in de kinderfilosofie kan bijdragen in de hulpverlening aan kinderen en jeugdigen.
10. De hoogste prioriteit heeft het opzetten van een documentatiecentrum, waar alle relevante binnen- en buitenlandse literatuur over kinderfilosofie, deels ook via internet, toegankelijk en beschikbaar is voor alle geïnteresseerden.

2001-2002

Terwijl er binnen de Hogeschool Alkmaar een werkplan wordt opgesteld komt het verbijsterende bericht dat Berrie Heesen een hersentumor heeft. Er breekt een moeilijke periode aan, waarin gezocht wordt naar oplossingen. De activiteiten van het Centrum gaan door, zij het op een wat lager pitje.

Een inventarisatie onder de mensen die zich bezig houden en sterk willen maken voor kinderfilosofie levert het beeld dat er voldoende draagvlak is om verder te gaan. Er wordt een sollicitatieprocedure gestart.

Met ingang van het schooljaar 2002-2003 worden Rob Bartels en Marja van Rossum aangesteld als coördinatoren van het Centrum. Rob is daarnaast ook docent kinderfilosofie op het OLB in Alkmaar. Beiden hebben hun sporen verdiend in de kinderfilosofie en hebben al een aantal jaar samengewerkt met Berrie Heesen. De Hogeschool heeft gekozen voor continuïteit.

Voor het Centrum wordt opnieuw subsidie aangevraagd en deze wordt toegezegd.

De Hogeschool Alkmaar is inmiddels gefuseerd en gaat per 1 september verder als Hogeschool INHOLLAND Alkmaar.

Op 6 September 2002 overlijdt Berrie Heesen.

Er wordt een nieuw werkplan voor het Centrum opgesteld: centraal daarin staat naast de verbreiding van kinderfilosofie het bevorderen van de kwaliteit.

2000 Hogeschool Alkmaar

Per 1 januari 2000 is er geen formele relatie meer tussen de Faculteit der Geesteswetenschappen (UvA) en het Centrum voor kinderfilosofie. Er wordt afgesproken dat in de loop van het jaar ander onderdak gezocht moet worden.

De verbinding van het Centrum met een lerarenopleiding is het meest voor de hand liggend. Per 1 augustus 2000 is het Centrum voor kinderfilosofie ondergebracht bij de Hogeschool Alkmaar.

1998-2000 Samenwerking APS

Het APS vraagt subsidie aan voor het ontwikkelen van materialen en trainingen op het terrein van de kinderfilosofie en werkt daarvoor samen met het Centrum.

Er wordt ondermeer een bijeenkomst georganiseerd met de directie van het procesmanagement basisonderwijs: conclusie het ministerie voert staand beleid uit en neemt geen eigen initiatieven (zoals op het terrein van de kinderfilosofie).

Dit samenwerkingsproject mondt uit in een conferentie, georganiseerd door het APS, in maart 2000 'Verwonderd stilstaan', waar 130 mensen aanwezig zijn.

Tijdens de conferentie wordt de map 'Verwonderd stilstaan' gepresenteerd. De inhoud van deze map kan beschouwd worden als het vervolg op de SLO-map uit 1994. Bij het APS is Dorothee van Kammen verantwoordelijk voor dit project. De map is het gezamenlijk product van Dorothee van Kammen en Berrie Heesen.

Het functioneren van het Centrum is in deze periode diffuser. Er wordt een theoriegroep kinderfilosofie opgezet met vijf filosofiedocenten van OLB's die elkaar enkele malen per jaar ontmoeten.

Bij het Centrum hebben wel de afgelopen jaren studenten stage gelopen vanuit de Universiteit van Gent, Katholieke Universiteit Nijmegen, Educatieve Faculteit Amsterdam. In totaal 6 stagiaires.

Vanaf 1997 Schooltelevisie

Teleac/NOT doet een beroep op het Centrum om mee te werken aan het maken van schooltelevisie voor basisschool over filosofie. Deze samenwerking leidt tot twee schooltv series, namelijk : Het huis met de twaalf deuren in 1997, en De filobus in 1999. Daarnaast een aflevering voor het Mentor Magazine over het geheugen. Het lesmateriaal wordt geschreven door Berrie Heesen.

Vanaf 1996 UvA

De Faculteit Wijsbegeerte verwerft een subsidie van het College van bestuur van de UvA voor de ontwikkeling van kinderfilosofie. Het betreft een onderzoek om na te gaan hoe producten op het terrein van de kinderfilosofie, vooral krant 100, zelfstandig kunnen bestaan. Dat wil zeggen, welke bedrijven of instellingen een dergelijk project willen sponsoren of subsidiëren. In tweede instantie wordt eveneens een lobby uitgevoerd om een 'Bijzondere leerstoel kinderfilosofie' gesponsord door het bedrijfsleven in te stellen. Beide projecten mislukken wegens het ontbreken van een voldoende maatschappelijk draagvlak en vooral omdat de Faculteit der Geesteswetenschappen (waarin de Faculteit der Wijsbegeerte is opgegaan) niet bereid is zelf een deel van de voorgestelde activiteiten te financieren.

Er wordt een Comité van aanbeveling opgezet onder voorzitterschap van de heer dr. S. Noorda (nu voorzitter CvB van UvA) met daarin ondermeer: prof. H Kunneman, mevr Hedy d'Ancona, de heer F. Bolkestein en mevr. N. J. Ginjaar-Maas (oud Staatssecretaris) en de heer J. van Velthoven (ex directeur Malmberg). Er zijn twee bijeenkomsten geweest in 1998.

In 1999 heeft het project 100 zichzelf gepresenteerd in het Europees Parlement in Brussel met vertegenwoordigers uit Spanje, Duitsland, België en Nederland. Dit leidt tot een grote subsidieaanvraag voor Connect (EU), welke het uiteindelijk niet haalt: van de 140 inzendingen komt deze op plaats 61, de eerste 60 worden gehonoreerd.

Het Centrum organiseert tussen '96 en '98 een aantal uitwisselingsbijeenkomsten met de Vlaamse kinderfilosofen die zich aan het organiseren zijn in Zeno (VZW).

Vanaf 1995 Project KRANT100

Berrie Heesen neemt het initiatief om een Europees project te starten als invulling van de plannen die de Stichting Sophia heeft ontwikkeld. Uiteindelijk wordt dit een zelfstandig project, te weten de Europese kinderfilosofiekrant 100, op basis van een nieuwe subsidieregeling: Socrates Comenius Actie 1 voor het basisonderwijs. De eerste bijeenkomst vindt plaats december 1995 in de bestuurskamer van het Maagdenhuis van de UvA. Het eerste nummer wordt in mei 1996 gepresenteerd op de Spaanse basisschool die aan het project deelneemt: Ateneu Igualadi. De eerste krant verschijnt tegelijkertijd in vijf talen.

In 1995 wordt afgesproken dat Berrie Heesen de coördinatie van het Centrum op zich neemt en dat Karel van der Leeuw zich voortaan beperkt tot internationale samenwerking.

In juli 1995 wordt een landelijke conferentie in Amsterdam met ± 60 aanwezigen georganiseerd. Er zijn vele internationale gasten aanwezig, waaronder Catherine McCall, Schotland, Karin Murris, Wales en Richard Anthone, Vlaanderen.

1992 SLO en Sophia

Publicatie *Filosoferen op de basisschool*, een SLO multomap met ± 500 pagina's, waarin inleiding, uitgewerkte lessen voor groep 1/8 en theoretische artikelen.

Conferentie in Amsterdam: 150 aanwezigen, presentatie op het *Jeugdjournaal*. Speciale gast: Mevr. E. Bosch, directeur IREF in Barcelona.

Oprichting van de Stichting Sophia, European foundation for the advancement of doing philosophy with children.

De Stichting wordt opgericht met het doel om Europese subsidies te verwerven voor de ontwikkeling van Europese projecten op het terrein van de kinderfilosofie. Secretaris is Karel van der Leeuw. De Stichting heeft 1996 een conferentie in Glasgow georganiseerd en leidt sindsdien een slapend leven.

1990

Het Centrum doet in samenwerking met de Onderwijsbegeleidingsdienst Zuid-Kennemerland een aanvraag bij het SLO voor een zogenaamd veldproject. Dit project wordt goedgekeurd en later verlengd. Het veldproject loopt van 1991 t/m 1994 en mondt uit in een conferentie 'filosoferen op de basisschool' waar de gelijknamige SLO-map wordt gepresenteerd. Dit is het resultaat van drie jaar hard werken.

Aan dit veldproject gaat nog een (theoretische) publicatie vooraf:

Filosoferen op de basisschool: een complexe activiteit (SLO, 1990) van Berrie Heesen.

In oktober 1990 begint het Centrum met de uitgave van een Nieuwsbrief filosoferen met kinderen. Sindsdien is deze Nieuwsbrief min of meer elke drie maanden uitgekomen.

1989

Oprichting van het Centrum door Karel van der Leeuw.

Het Centrum werd opgericht door de volgende personen:

Karel van der Leeuw, Hans Jansen, Pieter Mostert, Thecla Rondhuis, Leen Speelman, Peer de Swart, Berrie Heesen.

De taakstelling was: coördinatie en stimulering van activiteiten op het terrein van het filosoferen met kinderen in Nederland. Het Centrum wil ook een discussieplatform zijn.

Het Centrum werd ondergebracht bij de dan nog zelfstandige Faculteit der Wijsbegeerte aan de Universiteit van Amsterdam. De Faculteit stelt bureaufaciliteiten en een beperkt reiskostenbudget ter beschikking.